

Marcin Łysko

Uniwersytet w Białymstoku
e-mail: marcin.lysko@uwb.edu.pl

ORCID: 0000-0002-2789-4679

DOI: 10.15290/mhi.2023.22.02.28

Kronika białostockiego środowiska historyków prawa (rok 2022)¹

Aktywność naukowa białostockiego środowiska historyków prawa w 2022 r. przyniosła efekt w postaci artykułów opublikowanych w periodykach naukowych oraz publikacji zamieszczonych w pracach zbiorowych. Ważnym aspektem aktywności naukowej był także udział w ogólnopolskich i międzynarodowych konferencjach naukowych, połączony z wygłoszeniem referatów.

Publikacje

Białostoccy historycy prawa publikowali na łamach czasopisma „Palestra”, w którym swoje artykuły zamieścili Piotr Fiedorczyk (*Poznański Zjazd Adwokatury z 1981 r. w świetle materiałów Ministerstwa Sprawiedliwości*, „Palestra” 2022, nr 3) oraz Krzysztof Żochowski (*Zadanie adwokatury według Eugeniusza Waśkowskiego*, „Palestra 2022”, nr 7-8). W „Czasopiśmie Prawno-Historycznym” (t. 74, nr 1, rok 2022) ukazał się artykuł Marcina Łysko *Polityka karna w sprawach o wykroczenia w Polsce Ludowej pod rządami kodyfikacji z 1971 r.*

¹ Kronika stanowi kontynuację prowadzonej corocznie od 2005 r. kroniki Katedry Nauk Historyczno-Prawnych (2005–2012), Katedry Nauk Historyczno-Prawnych i Komparatystyki Prawniczej (lata 2013–2016), a następnie Katedry Filozofii i Historii (2016–2019). Niniejsza kronika przedstawia aktywność naukową białostockiego środowiska historyków prawa, które od 1 października 2019 r. funkcjonuje w strukturach organizacyjnych Katedry Nauk Historyczno-Prawnych, Teorii i Filozofii Prawa oraz Komparatystyki Prawniczej Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku. W 2022 r. aktywność naukową wykazali przede wszystkim pracownicy i doktoranci kierowane przez Piotra Fiedorczyka Pracowni Historii Prawa.

W pracach zbiorowych publikował Piotr Fiedorczyk, przy czym jego artykuł *Developments of family law on Polish lands 1795–1945* został zamieszczony w wydanej przez prestiżowe brytyjskie wydawnictwo Routledge monografii *Framing the Polish Family Law in the Past*, red. P. Guzowski, C. Kuklo, London – New York 2022. Kolejny artykuł jego autorstwa *Sowieckie prawo karne czasów Wielkiego Terroru* ukazał się w pracy zbiorowej *Byliście – jesteście. Pamięci ofiar operacji polskiej NKWD 1937–1938*, red. K. Reclaw, Sokoły 2022. Ponadto Piotr Fiedorczyk opublikował artykuł o charakterze popularnonaukowym *Wydział Prawa* w monografii *Uniwersytet w Białymstoku: dzieje, ludzie, opowieści*, red. K. Korotkich, C. Kuklo, Białystok 2022.

Konferencje naukowe

Międzynarodowe

Spośród konferencji naukowych z udziałem białostockich historyków prawa wyróżnia się zorganizowane przez Wydział Prawa UwB we współpracy z International Academy for the Study of the Jurisprudence of the Family w dniu 19 października 2022 r. sympozjum online *Children in Distress*. Głównym organizatorem sympozjum był Piotr Fiedorczyk, który wygłosił również referat *The child's will to keep contacts with the divorced parent according to the recent judgment of Polish Constitutional Tribunal*. Marcin Łysko uczestniczył w 6th Biennial Conference of the European Society For Comparative Legal History *Professions and Methods in Comparative Legal History* (Lizbona, 22–24 czerwca 2022 r.). Wystąpił z referatem *Profession of judge in Polish People's Republic*.

Podczas Międzynarodowej Konferencji Doktorantów *Children Rights – Family Values – Parental Custody*, która miała postać webinarium zorganizowanego w dniu 25 marca 2022 r. w Miskolcu (Węgry), Bartosz Kamil Truszkowki zaprezentował wystąpienie *Disciplining Children in the Polish Family and Guardianship Code and its Amendments in the Context of Pre-war Regulations*.

Ogólnopolskie

Białostoccy historycy prawa uczestniczyli w licznych ogólnopolskich konferencjach naukowych, spośród których na pierwszym miejscu należy umieścić Ogólnopolski Zjazd Historyków Doktryn Polityczno-Prawnych. Podczas odbywającego się w Ustce w dniach 20-23 września 2022 r. Zjazdu referaty zaprezentowali Marcin Łysko (*Jednostka w systemie autokratycznego prawa narodowego II Rzeczypospolitej Polskiej*) oraz Karol Kuźmicz (*Zasady praw Gabriela Bonnot*

de Mably i poszukiwania suwerena doskonałego). Piotr Fiedorczyk uczestniczył w Konferencji Naukowej *Byliście – jesteście. Pamięci ofiar operacji polskiej NKWD 1937–1938*, wygłaszając referat *Sowieckie prawo karne czasów Wielkiego Terroru*. Konferencja została zorganizowana pod patronatem Prezesa Rady Ministrów RP Mateusza Morawieckiego w związku z odsłonięciem pomnika ofiar operacji w Sokołach, województwo podlaskie, w dniu 8 grudnia 2022 r. Marcin Łysko brał udział online w Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej *Historia i dziedzictwo kodeksu karnego z 1932 r. – w 90 rocznicę jego wydania* (Bydgoszcz, 30 listopada 2022 r.). Wygłosił referat *Kodeks karny z 1932 r. w ocenie twórców idei polskiego prawa narodowego w II Rzeczypospolitej*.

Karol Kuźmicz brał udział w Międzyrodowiskowej Konferencji Naukowej *Dokąd zmierzamy?* (Warszawa, 6 kwietnia 2022 r.). Wygłosił wystąpienie *O ontologiczne, historiozoficzne i futurologiczne rozważania na temat naszego kresu*. Uczestniczył także w Interdyscyplinarnej i Międzyrodowiskowej Konferencji Naukowej *Miłość i jej odmiany w epoce neoliberalizmu ekonomicznego* (Nałęczów 30 maja – 2 czerwca 2022 r.), prezentując referat *Kogo i co kochają mieszkańcy utopii?*. W konferencji tej brał także udział Mariusz Mohyluk z wystąpieniem *Miłość w ujęciu Nikołaja Bierdiajewa*.

Konferencja studencka na Wydziale Prawa UwB

Funkcjonujące na Wydziale Prawa UwB Studenckie Koło Historii Prawa (opiekun Piotr Fiedorczyk) we współpracy ze Studenckim Kołem Filozofii Prawa (opiekun Karol Kuźmicz) zorganizowało w dniach 2-3 grudnia 2022 r. Ogólnopolską Konferencję Naukową *Przemiany oraz dziedzictwo systemu prawnego Polski Ludowej – ujęcie filozoficzne i historycznoprawne*. W charakterze prelegentów w konferencji uczestniczyli:

- Karol Kuźmicz (referat *Filozoficzne aspekty Konstytucji PRL*);
- Marcin Łysko (referat *Kodeks wykroczeń z 1971 r. jako dziedzictwo komunistycznego systemu prawa karnego*);
- Michał Stokowski (referat *Studia nad dekretem o wymiarze kary dla faszystowsko-hitlerowskich zbrodniarzy winnych zabójstw i znęcania się nad ludnością cywilną i jeńcami wojennymi oraz dla zdrajców Narodu Polskiego*);
- Mateusz Ułanowicz (wystąpienie *Prawne oraz polityczne przyczyny uchylecia dekretu Rady Ministrów z dnia 6 września 1951 r. o obszarach szczególnie ważnych dla obronności kraju*);

Podczas konferencji referaty zaprezentowali także studenci zaangażowani w działalność Studenckiego Koła Historii Prawa:

- Julia Dąbrowska – wiceprezes koła (*Porównanie edukacji prawniczej w Polsce Ludowej oraz III Rzeczypospolitej przez pryzmat prawa człowieka do edukacji*);

- Weronika Korsak (*Założenia ustrojowe Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej*);
- Daniel Matwiejczuk (*Prawo międzynarodowe publiczne a konstytucja PRL*);
- Justyna Omeljaniuk (*Kradzież szczególnie zuchwała wczoraj, dziś i jutro – porównanie rozwiązań prawnych na gruncie Kodeksu karnego z 1969 r. oraz Kodeksu karnego z 1997 r.*);
- Mateusz Stankiewicz (*PRL-owski podatek rolny*);
- Weronika Śniecińska (*Zaręczyny w polskim prawie małżeńskim i praktyce sądowej po II wojnie światowej*);
- Wiktor Walewski – wiceprezes koła (*Instytucja ubezwłasnowolnienia w polskim prawie powojennym*);
- Jakub Wieremiejuk – prezes koła (*Podatek od spadków i darowizn w PRL – założenia, konstrukcja, ewolucja*).

Działający w Studenckim Kole Filozofii Prawa Kewin Bach wygłosił referat *Pozycja Kościoła Rzymskokatolickiego w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w latach 1948–1956 i 1956–1970. Ujęcie filozoficzno-prawne*. Z kolei reprezentująca Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Białymstoku, absolwentka Wydziału Prawa UwB, Barbara Wnorowska wygłosiła referat *Problematyka stwierdzania nieważności orzeczeń Wojskowych Sądów Rejonowych w praktyce funkcjonowania Oddziału IPN w Białymstoku*.

Sprawy kadrowe

W 2022 r. do grona białostockich historyków prawa dołączył mecenas Krzysztof Żochowski, który w ramach Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych UwB przygotowuje rozprawę doktorską pod kierunkiem Marcina Łysko.